

บทบรรณาธิการ

คำถาม นายเอกเป็นเจ้าของบ้านหลังหนึ่งในจังหวัดพัทลุง นายเอกราบราชการอยู่ที่กรุงเทพมหานคร นาน ๆ จึงจะกลับบ้านครั้งหนึ่ง ต่อมามีนกนางแอ่นมาทำรังในบ้านนายเอก นายเอกพบเข้าก็ตั้งใจว่า สิ้นปีจะมาเก็บรังนกนางแอ่นไปขายฉลองปีใหม่ โดยปิดบ้านไว้เช่นเดิม แต่นายโทเข้ามาในบ้านของนายเอกแล้วแกะรังนกนางแอ่นจากฝ้ายบ้านของนายเอกไป ระหว่างที่นายโทกำลังเดินกลับบ้านนายโท เห็นงูเห่าเลื้อยมาตามถนน ขณะนั้นนายเอกกำลังเดินทางกลับบ้านผ่านมาพอดี นายเอกจึงเอาก้อนหินขว้างงูเห่าดังกล่าวหลังหัก ขณะที่นายเอกกำลังจะเดินไปจับงูเห่าตัวดังกล่าวนั้น นายโทซึ่งเห็นเหตุการณ์ได้เดินเข้ามาจับงูเห่าตัวดังกล่าวไป เนื่องจากนายโทอยู่ใกล้กว่านายเอก

ให้วินิจฉัยว่า นายโทมีความผิดฐานใด

คำตอบ เมื่อนกนางแอ่นมาทำรังในบ้านของนายเอก แม้นายเอกยังไม่ได้แกะรังนกนางแอ่นออกมาจากฝ้ายบ้าน แต่ต้องถือว่านายเอกซึ่งเป็นเจ้าของบ้านได้ยึดถือทุกสิ่งทุกอย่างภายในบ้าน นายเอกจึงได้กรรมสิทธิ์รังนกนางแอ่นซึ่งเป็นสังหาริมทรัพย์ที่ไม่มีเจ้าของโดยเข้าถือเอาตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๑๘ การที่นายโทเข้ามาในบ้านของนายเอกแล้วแกะรังนกนางแอ่นจากฝ้ายบ้านของนายเอกไป จึงเป็นการเอาไปซึ่งทรัพย์ที่นายเอกมีกรรมสิทธิ์และสิทธิครอบครองไปโดยเจตนาทุจริต นายโทจึงมีความผิดฐานลักทรัพย์ในเคหสถานตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๓๕ (๘) วรรคแรก **บทหนึ่ง** (ศาสตราจารย์จิติติ ดิงศรัทียี. กฎหมายอาญาภาค ๒ ตอน ๒ และภาค ๓ พ.ศ. ๒๕๕๓, หัวข้อ ๑๑๘๗ หน้า ๕๓๐) และการเข้าไปในเคหสถานซึ่งอยู่ในความครอบครองของผู้อื่นโดยไม่มีเหตุอันสมควร จึงมีความผิดฐานบุกรุกตามมาตรา ๓๖๔ อีกบทหนึ่ง

การที่นายเอกเอาก้อนหินขว้างงูเห่าจนหลังหัก ก่อนที่นายเอกจะเดินไปจับงูเห่า นายโทเดินเข้ามาจับงูเห่าตัวดังกล่าวไปนั้น งูเห่าตัวดังกล่าวเป็นสัตว์ป่าที่นายเอกทำให้บาดเจ็บแล้วติดตามไปและบุคคลอื่นจับสัตว์ป่านั้นได้ นายเอกย่อมเป็นเจ้าของงูเห่าตัวดังกล่าว ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๒๒ แม้นายเอกจะเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ แต่การที่นายเอกยังไม่ได้เข้าถือเอางูเห่าตัวดังกล่าว นายเอกหาสิทธิครอบครองงูเห่าตัวดังกล่าวไม่ เพราะถือว่ายังไม่มีกรณียึดถือควบคุมสัตว์นั้นอย่างแท้จริง การที่นายโทมาจับงูเห่าไป จึงไม่เป็นการแย่งการครอบครองงูเห่าของนายเอก นายโทจึงไม่มีความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๓๕ แต่การที่นายโทจับงูเห่าไปเป็นการเข้าครอบครองทรัพย์ที่ไม่มีผู้ครอบครองพร้อมกับการเบียดบังเอาทรัพย์ของผู้อื่นเป็นของตนโดยทุจริต นายโทจึงมีความผิดฐานยักยอกตามมาตรา ๓๕๒ วรรคหนึ่ง (ศาสตราจารย์จิติติ ดิงศรัทียี. กฎหมายอาญาภาค ๒ ตอน ๒ และภาค ๓ พ.ศ. ๒๕๕๓, หัวข้อ ๑๑๘๗ หน้า ๕๓๑)

ข้อสังเกต เรื่องขโมยรังนกนางแอ่นหากนักศึกษาอ่านคำพิพากษาฎีกาแล้วจำโดยไม่วิเคราะห์ให้ดีๆ อาจจะทำข้อสอบข้อนี้ผิด เพราะตามฎีกาที่ ๖๗๓๖/๒๕๔๑ จะเป็นรังนกตามถ้ำในธรรมชาติ แต่ตามคำถามเป็นรังนกในบ้าน ซึ่งถือว่าเจ้าของบ้านยึดถือทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่ในบ้าน จึงเป็นสังหาริมทรัพย์ที่เจ้าของบ้านเข้าถือเอาจนได้กรรมสิทธิ์แล้ว หากคนอื่นเอาไปก็ผิดฐานลักทรัพย์

นายสมชาย พงษ์พัฒนาศิลป์

บรรณาธิการ

คำถาม นายคำดิ่งสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ยังไม่ได้ตรวจไปจากมือของนายขาวเจ้าของสลากโดยนายขาวยังไม่ได้อนุญาต แต่นายขาวเห็นว่านายคำเป็นเจ้าของร้านค้าติดกันคั่นเคยกันมาก่อน ไม่น่าหนีไปไหน และนายขาวต้องรีบไปขายของให้กับนายแดงลูกค้าที่เพิ่งเข้ามาในร้านของตน จึงยินยอมปล่อยให้นายคำนำสลากดังกล่าวไปตรวจ เมื่อนายขาวแนะนำสินค้าให้กับนายแดงแล้ว นายแดงได้นำสินค้าไปจ่ายเงินที่เคาน์เตอร์ให้กับนายเขียวลูกจ้างของนายขาวซึ่งมีหน้าที่รับชำระเงิน แต่นายเขียวกลับไม่ได้เก็บเงินเข้าลิ้นชักของร้านแต่แอบเก็บเงินดังกล่าวเข้ากระเป๋าของตนเอง ส่วนนายขาวเมื่อแนะนำสินค้าเสร็จแล้วจะเดินไปหานายคำที่ร้านค้าของนายคำ โดยขณะเดินอยู่ที่หน้าร้านของตนเองนั้น นายขาวได้ล้วงกระเป๋าทางเกงแล้วทำธนบัตร ๑,๐๐๐ บาทหล่นลงพื้น นายแดงเห็นพอดีจึงแอบเก็บเอาไป จากนั้นเมื่อนายขาวเดินไปเจอนายคำเลยพูดทวงถามขอสลากกิน แต่นายคำพูดตบนายขาวไปว่า ตรวจแล้วไม่ถูกรางวัลเลยทิ้งสลากลงถึงขยะไปแล้ว ทั้งที่ความจริงนายคำตรวจพบว่าสลากถูกรางวัลที่ ๑ จึงไม่ยอมคืนให้ จังหวะเดียวกันนั้นนายขาวรู้ว่าทำธนบัตรหล่นหายที่หน้าร้านของตนเองจึงเดินกลับไปหา แต่ก็ไม่พบแล้ว

ให้วินิจฉัยว่า นายคำ นายเขียว นายแดง มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาด้านใด

คำตอบ นายคำดิ่งเอาสลากกินแบ่งรัฐบาลไปจากมือของนายขาวโดยไม่ได้รับอนุญาต แต่นายขาวก็ยินยอมปล่อยให้นายคำนำสลากลงไปตรวจได้ เพราะเห็นว่านายคำเป็นเจ้าของร้านค้าติดกันคั่นเคยกันมาก่อน ไม่น่าหนีไปไหน และนายขาวต้องรีบไปขายของให้กับลูกค้าในร้านของตน พฤติการณ์ที่นายคำเอาสลากลงไปตรวจรางวัลให้แก่ นายขาวจึงเป็นเพียงการถือวิสาสะ ยังฟังไม่ได้ว่าเป็นการลักสลาของนายขาวไปโดยฉกฉวยเอาซึ่งหน้าในความผิดฐานฉ้อโกงทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๓๖ แต่เมื่อนายคำได้รับสลากจากนายขาวไปครอบครองแล้ว นายขาวเดินมาทวงถาม นายคำกลับพูดตบไปว่าตรวจแล้วไม่ถูกรางวัลเลยทิ้งสลากลงถึงขยะไปแล้ว ทั้งที่ความจริงนายคำตรวจพบว่าสลากถูกรางวัลที่ ๑ จึงไม่ยอมคืนให้ การกระทำของนายคำจึงเป็นการครอบครองสลาของนายขาวแล้วเบียดบังเอาเป็นของตนเองโดยทุจริต อันเป็นความผิดฐานฉ้อโกงทรัพย์ตามมาตรา ๓๕๒ วรรคหนึ่ง (ฎีกาที่ ๘๐๙/๒๕๖๘) (๕ คะแนน)

นายเขียวลูกจ้างของนายขาวซึ่งมีหน้าที่รับชำระเงิน เมื่อนายขาวแนะนำสินค้าให้กับนายแดงลูกค้าเสร็จแล้ว นายแดงได้นำสินค้าไปจ่ายเงินที่เคาน์เตอร์ให้กับนายเขียว การที่นายเขียวรับเงินค่าสินค้าเป็นการยึดถือเงินไว้ชั่วคราวแทนนายขาวเท่านั้น นายแดงไม่ได้ส่งมอบการครอบครองเงินให้กับนายเขียว นายเขียวจึงไม่ได้ครอบครองเงินดังกล่าว ดังนั้น การที่นายเขียวไม่ได้เก็บเงินเข้าลิ้นชักของร้านแต่แอบเก็บเงินดังกล่าวเข้ากระเป๋าของตนเองเป็นการแย่งการครอบครองเงิน จึงเป็นการเอาเงินของนายขาวซึ่งเป็นนายจ้างไปโดยทุจริต อันเป็นความผิดฐานลักทรัพย์ที่เป็นของนายจ้างตามมาตรา ๓๓๕ (๑๑) (ฎีกาที่ ๑๐๓๖๙/๒๕๕๙) (๒ คะแนน)

นายแดงได้เก็บเงิน ๑,๐๐๐ บาทที่นายขาวได้ล้วงกระเป๋าทางเกงแล้วทำเงินหล่นลงที่พื้นหน้าร้านค้าของนายขาว โดยนายขาวได้เดินไปที่ร้านค้าของนายคำซึ่งอยู่ติดกัน ต่อมาเมื่อนายขาวรู้ว่าทำเงินหล่นหายที่หน้าร้านของตนเองจึงเดินกลับไปหาแต่ก็ไม่พบ แสดงว่าขณะที่นายแดงเก็บเงินดังกล่าวไปนั้น นายขาวยังอยู่บริเวณใกล้เคียงกับที่ทำเงินหายและเวลาใกล้เคียงกันนั้นเองนายขาวก็รู้ทันทีว่าเงินหายไปแล้วยังตามหาอยู่ ถือได้ว่านับแต่เวลาที่เงินหล่นหายลงไปที่พื้นจนถึงเวลาที่นายแดงหยิบเอาไป นายขาวยังคงยึดถือเงินนั้นอยู่ การครอบครองเงินยังอยู่กับนายขาว เมื่อนายแดงเอา

เงินไปจากความครอบครองของนายขาวเพื่อเอาไปเป็นของตนเอง จึงเป็นความผิดฐานลักทรัพย์ตามมาตรา ๓๓๔ ไม่ใช้ยกยกทรัพย์สินหาย (ฎีกาที่ ๒๔๐๒/๒๕๒๙) (๓ คะแนน)

ฎีกาที่ ๘๐๙/๒๕๖๘ (ประชุมใหญ่) จำเลยดึงเอาสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ยังไม่ได้ตรวจไปจากมือของโจทก์ร่วมโดยไม่ได้รับอนุญาต แต่โจทก์ร่วมก็ยินยอมปล่อยให้จำเลยนำสลากกินแบ่งรัฐบาลของโจทก์ร่วมไปตรวจได้โดยจำเลยไม่ได้หลบหนี พฤติการณ์ที่จำเลยเอาสลากกินแบ่งรัฐบาลของโจทก์ร่วมไปตรวจรางวัลให้แก่โจทก์ร่วมเป็นเพียงการถือวิสาสะ ยังฟังไม่ได้ว่าเป็นความผิดฐานลักสลากกินแบ่งรัฐบาลของโจทก์ร่วมไปโดยฉ้อโกงเอาซึ่งหน้าอันเป็นความผิดฐานลักทรัพย์ในเวลากลางคืน หรือความผิดฐานวิ่งราวทรัพย์ตามที่ฟ้องโจทก์ แต่เมื่อจำเลยได้รับสลากกินแบ่งรัฐบาลจากโจทก์ร่วมไปครอบครองแล้ว จำเลยกลับเอาสลากกินแบ่งรัฐบาลของโจทก์ร่วมไป โจทก์ร่วมทวงถามจำเลยก็ไม่ยอมคืนให้โดยปราศจากเหตุผลอันจะอ้างตามกฎหมายได้ การกระทำของจำเลยเป็นการครอบครองสลากกินแบ่งรัฐบาลของโจทก์ร่วมแล้วเบียดบังเอาเป็นของตนเองหรือบุคคลที่สามโดยทุจริตเป็นความผิดฐานยกยกทรัพย์ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๒ วรรคหนึ่ง

ฎีกาที่ ๑๐๓๖๙/๒๕๕๙ เงินที่จำเลยรับมาจากลูกค้าซึ่งได้จากการจำหน่ายสินค้า เป็นการรับเงินไว้ในระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะของลูกค้าจ้างของผู้เสียหาย เพียงแต่ให้จำเลยยึดถือไว้ชั่วคราวอำนาจในการครอบครองควบคุมดูแลทรัพย์สินยังเป็นของนายจ้างผู้เสียหายไม่ได้ส่งมอบการครอบครองให้แก่จำเลย เมื่อจำเลยเอาเงินของผู้เสียหายไป จึงเป็นการเอาเงินไปโดยเจตนาทุจริตเป็นความผิดฐานลักทรัพย์ของผู้เสียหายที่เป็นนายจ้างตามมาตรา ๓๓๕(๑) วรรคแรก มิใช่ความผิดฐานยกยก

ฎีกาที่ ๒๔๐๒/๒๕๒๙ ในวันเกิดเหตุผู้เสียหายทำธนบัตรของกลางตกที่หน้าแผงลอยของนางสาว พ. ขณะที่ล้วงกระเป๋าหยิบเงินมาชำระค่าปลาหมึกให้แก่นางสาว พ. จำเลยที่ ๑ มาพบก้มลงหยิบธนบัตรดังกล่าวไปหลังจากที่จำเลยที่ ๑ เดินจากไปแล้วผู้เสียหายจึงรู้ว่าธนบัตรของกลางหายไประหว่างนางสาว พ. ได้ความว่าจำเลยที่ ๑ เก็บเอาไปดังนั้นการที่จำเลยที่ ๑ เอาธนบัตรของกลางไปในขณะที่ผู้เสียหายยังยืนอยู่ในบริเวณที่ทำธนบัตรตกและในเวลาใกล้เคียงกันนั้นเองผู้เสียหายก็รู้ทันทีว่าธนบัตรของตนหายไปถึงได้ว่านับแต่เวลาที่ธนบัตรของกลางหล่นลงไปที่พื้นจนถึงเวลาที่จำเลยที่ ๑ หยิบเอาไปผู้เสียหายยังคงยึดถือธนบัตรนั้นอยู่การครอบครองธนบัตรยังอยู่กับผู้เสียหายเมื่อจำเลยที่ ๑ เอาธนบัตรของกลางไปจากความครอบครองของผู้เสียหายเพื่อจะเอาไปเป็นของตนเองจึงมีความผิดฐานลักทรัพย์

ข้อสังเกต ๑. ก่อนหน้านี้อาจารย์เคยนำฎีกาที่ ๘๐๙/๒๕๖๘ (ประชุมใหญ่) มาแต่งเป็นข้อสอบปรนัยในการแข่งขันตอบปัญหากฎหมายระดับอุดมศึกษา มีคำถามดังนี้

“นายหนึ่งดึงสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ยังไม่ได้ตรวจสลากไปจากมือของนายสองแต่นายสองต้องรีบไปเข้าห้องน้ำ จึงยินยอมปล่อยให้นายหนึ่งนำสลากไปตรวจได้ นายหนึ่งตรวจสลากแล้วพบว่านายสองถูกรางวัลที่ ๑ นายหนึ่งไม่ยอมคืนสลากดังกล่าวกับนายสอง กลับพูดกับนายสองว่าขายให้นายสามไปแล้ว นายหนึ่งมีความผิดฐานใด”

๒. **ธงคำตอบวรรคหนึ่ง** มีเนื้อหาเชิงปฏิเสธว่านายดำไม่ได้กระทำความผิดฐานวิ่งราวทรัพย์ด้วยเนื่องจากเป็นประเด็นสำคัญประการหนึ่งของคำถามนี้ที่ประสงค์ให้ผู้ตอบได้วิเคราะห์ อีกทั้งฎีกาที่ ๘๐๙/๒๕๖๘ (ประชุมใหญ่) ซึ่งนำมาแต่งข้อสอบมีเนื้อหาวิเคราะห์ประเด็นนี้ด้วยเช่นกัน ซึ่งหากนักศึกษาไม่ได้ตอบเรื่องวิ่งราวทรัพย์แล้วก็อาจไม่ได้คะแนนเต็ม

๓. คำว่า “**วิสาสะ**” นั้น ตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

- (๑) ความคุ้นเคย, ความสนิทสนม
- (๒) การถือว่าเป็นกันเอง เช่น หยิบของไปโดยถือวิสาสะ
- (๓) พุดจาปราศรัยอย่างคุ้นเคยกัน เช่น ไม่เคยวิสาสะกันมาก่อน

ศาลฎีกาก็เคยใช้คำนี้ในคดีอื่น เช่น **ฎีกาที่ ๒๓๕๒/๒๕๖๗** วินิจฉัยว่า “โจทก์ทั้งสามก็ยังคงใช้ทางพิพาทสืบต่อมาตามเดิม มิได้มีพฤติการณ์ว่าใช้ทางพิพาทว่ามีเจตนาเพื่อให้ได้การระงับยอม **โจทก์ทั้งสามกับ อ. และจำเลยทั้งสามเป็นญาติที่ใกล้ชิดกัน** เช่นนี้ฟังได้ว่าโจทก์ทั้งสามใช้ทางพิพาทโดยถือ **วิสาสะอาศัยความเกี่ยวพันในทางเครือญาติเป็นประการสำคัญ** ถือไม่ได้ว่าโจทก์ทั้งสามใช้ทางพิพาทในลักษณะปรปักษ์ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๘๒ แม้โจทก์ทั้งสามใช้ทางพิพาทบนที่ดินของออกไปสู่ทางสาธารณะมากกว่าสิบปี ทางพิพาทก็ไม่ตกเป็นภาระจำยอมตามมาตรา ๑๔๐๑ ประกอบมาตรา ๑๓๘๒”

โดยในคำถามข้อนี้มีข้อเท็จจริงด้วยว่า นายดำและนายขาวคุ้นเคยกันโดยมีร้านค้าติดกัน นายดำไม่น่าจะหนีไปไหน แต่ตามฎีกาที่ ๘๐๙/๒๕๖๘ (ประชุมใหญ่) ถ้านักศึกษาอ่านฎีกาย่อสั้นจะไม่พบข้อเท็จจริงนี้ แต่ถ้าอ่านยาวจะพบข้อเท็จจริงทำนองนี้อยู่ด้วย อาจารย์จึงได้นำข้อเท็จจริงดังกล่าวมาแต่งในคำถาม เพื่อให้หมดประเด็นข้อสงสัยว่า เหตุใดการที่นายดำดึงสลากไปจากมือของนายขาว จึงไม่ใช่ในการแย่งการครอบครอง แต่เป็นการกระทำโดยถือวิสาสะและถือว่านายขาวส่งมอบการครอบครองให้กับนายดำแล้ว ดังนั้น ฎีกาไหนมีประเด็นน่าสนใจ ขอให้ให้นักศึกษาอ่านยาวด้วย

๔. ธงคำตอบวรรคสอง มีประเด็นให้พิจารณาว่าเป็นความผิดฐานลักทรัพย์ที่เป็นของนายจ้างหรือฐานยักยอกทรัพย์ ซึ่งตามฎีกาที่ ๑๐๓๖๙/๒๕๕๙ วินิจฉัยว่า การที่ลูกจ้างรับเงินเป็นการยักยอกเงินไว้ชั่วคราวแทนนายจ้างเท่านั้น ลูกค้าไม่ได้ส่งมอบการครอบครองให้กับลูกจ้าง ลูกจ้างจึงไม่ได้ครอบครองเงินดังกล่าว จึงเป็นความผิดฐานลักทรัพย์ที่เป็นของนายจ้างตามมาตรา ๓๓๕ (๑๑)

๕. ธงคำตอบวรรคสาม มีประเด็นให้พิจารณาว่าเป็นความผิดฐานลักทรัพย์ หรือยักยอกทรัพย์สินหาย ซึ่งตามฎีกาที่ ๒๔๐๒/๒๕๖๒ วินิจฉัยว่า การที่จำเลยที่ ๑ เอาธนบัตรไปในขณะที่ผู้เสียหายยังยืนอยู่ในบริเวณที่ทำธนบัตรตกและในเวลาใกล้เคียงกันนั้นเองผู้เสียหายก็รู้ทันทีว่าธนบัตรของตนหายไป ถือได้ว่านับแต่เวลาที่ธนบัตรของกลางหล่นลงไปที่พื้นจนถึงเวลาที่จำเลยที่ ๑ หยิบเอาไป ผู้เสียหายยังคงยึดถือธนบัตรนั้นอยู่ การครอบครองธนบัตรยังอยู่กับผู้เสียหาย จึงมีความผิดฐานลักทรัพย์ไม่ใช่การยักยอกทรัพย์สินหายตามมาตรา ๓๕๒ วรรคสอง

๖. อาจารย์ให้คะแนนในแต่ละประเด็นเพื่อเป็นแนวทางให้นักศึกษาได้ศึกษาว่า ตอบประเด็นใดถูกจะได้คะแนน ไม่ตอบหรือตอบผิดประเด็นใดจะขาดไปกี่คะแนน

๗. ความแตกต่างระหว่างความผิดฐานลักทรัพย์^๑ ฉ้อโกง และยักยอก^๒

๗.๑ ความผิดฐานลักทรัพย์ ตามมาตรา ๓๓๔ เป็นการเอาไปซึ่งกรรมสิทธิ์รวมทั้งแย่งหรือทำร้ายการครอบครองทรัพย์ของผู้อื่นหรือผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย โดยผู้กระทำความผิดมีเจตนาทุจริตมาตั้งแต่แรก ดังนั้น ทรัพย์ที่ถูกลักจะต้องอยู่ในความครอบครองของผู้อื่น ไม่ใช่ผู้กระทำความผิด

๗.๒ ความผิดฐานยักยอก ตามมาตรา ๓๕๒ วรรคหนึ่ง เป็นการเปิดเผยบังทรัพย์ของผู้อื่นหรือผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย ไปเป็นของตนหรือบุคคลที่สามโดยทุจริต ซึ่ง ผู้กระทำความผิดต้องครอบครองทรัพย์นั้นอยู่ โดยมีการส่งมอบทรัพย์ให้อยู่ในความครอบครองแก่ผู้กระทำความผิดด้วยความสมัครใจ แล้วผู้กระทำความผิดมีเจตนาทุจริตภายหลังครอบครองทรัพย์นั้นแล้ว

ส่วนมาตรา ๓๕๒ วรรคสองนั้น เป็นการยักยอกทรัพย์ที่ผู้อื่นส่งมอบให้โดยสำคัญผิดหรือทรัพย์สินหาย

๗.๓ ความผิดฐานฉ้อโกง ตามมาตรา ๓๔๑ เป็นการหลอกลวง แสดงข้อความอันเป็นเท็จ ปกปิดข้อความจริง(ซึ่งควรบอกให้แจ้ง) โดยผลของการกระทำดังกล่าวทำให้ได้ไปซึ่งทรัพย์สินจากผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สาม กล่าวคือ มีการส่งมอบกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินให้แก่ผู้กระทำความผิดเพราะถูกหลอกลวง โดยผู้กระทำความผิดมีเจตนาทุจริตแต่แรกอยู่แล้ว

นอกจากนั้น ยังมีการฉ้อโกงที่ทำให้ผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สาม ทำ ถอน หรือทำลายเอกสารสิทธิ ด้วย (ดูมาตรา ๓๔๑ ตอนท้าย)

๘. ท่านอาจารย์จิติ ตังศทิพย์ ได้อธิบายไว้ในบันทึกท้ายฎีกาที่ ๒๕๘๑/๒๕๒๙ ความว่า ทั้งกรณีฉ้อโกงและลักทรัพย์โดยใช้กลอุบาย เป็นการที่ผู้กระทำความผิดหลอกลวงด้วยกันทั้งนั้น แต่การหลอกลวงในเรื่องฉ้อโกงนั้น มีการได้ไปซึ่งทรัพย์สินจากผู้ถูกหลอกลวง การได้ไปซึ่งทรัพย์สินหมายความว่าถึงได้ไปในลักษณะโอนกรรมสิทธิ์ ดังนั้น หากหลอกลวงให้โอนกรรมสิทธิ์ก็เป็นฉ้อโกง แต่หากหลอกลวงเอาการครอบครองก็จะเป็นการลักทรัพย์โดยใช้กลอุบาย

กรณีที่ศาลฎีกาตัดสินว่าเป็นลักทรัพย์โดยใช้กลอุบาย เช่น จำเลยมีเจตนาจะลักเงินสดที่อยู่ในกระเป๋าสะพายของผู้เสียหายที่วางอยู่ในรถที่จำเลยขับอยู่ก่อนแล้ว โดยใช้อุบายหลอกลวงผู้เสียหายให้ลงจากรถไปซื้อน้ำอัดลม แล้วถือโอกาสขับรถซึ่งมีกระเป๋าสะพายใส่เงินและกระเป๋าเสื้อผ้าของผู้เสียหาย หนีไป ผิดฐานลักทรัพย์ (ฎ.๑๔๘๖/๒๕๔๖) ส่วนที่ศาลฎีกาตัดสินว่าเป็นฉ้อโกง เช่น จำเลยที่ ๒ วางแผนให้จำเลยที่ ๑ ไปขอเช่าซื้อรถโดยไม่มีเจตนาจะผูกพันตามสัญญา เพื่อเป็นช่องทางให้ได้รับจักรยานยนต์ไป เป็นฉ้อโกง (ฎ.๔๖๐๘/๒๕๖๐) หลอกเช่าซื้อรถแล้วเอาไปจำหน่ายโดยไม่คิดจะไถ่คืน เป็นฉ้อโกง (ฎ.๕๙๑/๒๕๖๐)

รวินท์ ชัยภักดิ์

รองบรรณาธิการ

^๑ ในที่นี้จะอธิบายเฉพาะความผิดฐานลักทรัพย์ ส่วนความผิดฐานวิ่งราวทรัพย์ไม่ได้อธิบาย เนื่องจากการวิ่งราวทรัพย์ก็คือการลักทรัพย์โดยฉวยเอาซึ่งหน้า นั่นเอง

^๒ ขอให้นักศึกษาอ่านคำอธิบายเพิ่มเติมที่หนังสือกฎหมายอาญาภาคความผิด เล่ม ๓ ของท่านอาจารย์เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์ จะมีคำอธิบายเรื่องลักทรัพย์ ยักยอก ฉ้อโกง ลักทรัพย์โดยใช้กลอุบาย วิ่งราวทรัพย์ และโกงเจ้าหนี้

คำถาม บุพผามีชื่อเป็นเจ้าของที่ดินตามหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓ ก.) เลขที่ ๑ เนื้อที่ ๘ ไร่ ๑๖๖ ตารางวา ซึ่งเป็นเจ้าของสิทธิครอบครองที่ดินตาม น.ส. ๓ ก. เลขที่ ๒ ระบุว่าเนื้อที่ ๒๔ ไร่ ที่ดินทั้งสองแปลงนั้นอยู่ติดกัน โดยราตรีซื้อที่ดิน น.ส. ๓ ก. เลขที่ ๒ มาจากเจี๊ส เมื่อวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๕๘ เมื่อทำสัญญาซื้อขายเจี๊สนำเจ้าพนักงานที่ดินรังวัดพบว่าที่ดินที่ซื้อขายมีเนื้อที่เพิ่มขึ้นมา ๘ ไร่ รวมเป็นเนื้อที่ ๓๒ ไร่ ๑๖๖ ตารางวา ราตรีชำระเงินค่าที่ดินตามเนื้อที่ ๓๒ ไร่ที่รังวัดได้ให้แก่เจี๊สแล้วเข้าครอบครอง ทำประโยชน์ในที่ดินโดยปลูกต้นยูคาลิปตัสเต็มพื้นที่ โดยราตรีไม่เคยบอกกล่าวบุพผาว่าตน เข้าครอบครองที่ดินทั้งหมดอย่างเป็นเจ้าของ ต่อมาวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๖๙ บุพผาเพิ่งทราบว่าที่ดิน บางส่วนที่ราตรีครอบครองคือส่วนที่เพิ่มขึ้น ๘ ไร่ นั้น เป็นที่ดิน น.ส. ๓ ก. เลขที่ ๑ ของตน บุพผาจึง ขอให้ราตรีออกไปจากที่ดินของตน ราตรีไม่ยอมออกโดยอ้างว่าราตรีครอบครองที่ดินดังกล่าวโดยสงบ เปิดเผย ด้วยเจตนาเป็นเจ้าของมาเกิน ๑๐ ปี แล้ว ราตรีจึงได้กรรมสิทธิ์ ส่วนบุพผาอ้างว่าราตรีไม่เคย บอกกล่าวเปลี่ยนลักษณะการยึดถือที่ดินของบุพผาให้บุพผาทราบเลย ตนไม่เคยทราบมาก่อนเลยว่า ราตรีเข้าครอบครองที่ดินของตน ราตรีจึงไม่มีสิทธิในที่ดิน น.ส. ๓ ก. เลขที่ ๑ ในวันต่อมาบุพผาฟ้องขับไล่ราตรีออกจากที่ดินดังกล่าวต่อศาล

ให้วินิจฉัยว่า ใครมีสิทธิในที่ดินตาม น.ส. ๓ ก. เลขที่ ๑

คำตอบ กรณีข้ออ้างของราตรีที่ว่าตนครอบครองที่ดินพิพาทมาโดยสงบ เปิดเผย ด้วยเจตนาเป็น เจ้าของมาเกิน ๑๐ ปี อันเป็นการอ้างสิทธิด้วยการครอบครองปรปักษ์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๘๒ นั้น บุคคลจะได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินของผู้อื่น ที่ดินนั้นจะต้องเป็นที่ดินที่มี กรรมสิทธิ์เสียก่อน จึงจะถูกอ้างการครอบครองปรปักษ์ได้ ส่วนที่ดินที่มีเพียงสิทธิครอบครอง แม้จะมี เจตนาครอบครองอย่างเป็นปรปักษ์ก็หาได้ไปซึ่งกรรมสิทธิ์ที่ดินซึ่งเป็นสิทธิคนละประเภทกับสิทธิ ครอบครองที่มีอยู่แต่เดิมไม่ เมื่อที่ดินพิพาทเป็นที่ดินตามหนังสือรับรองการทำประโยชน์ น.ส. ๓ ก. เลขที่ ๑ ที่มีเพียงสิทธิครอบครอง แม้ราตรีจะครอบครองที่ดินพิพาทมาโดยสงบ เปิดเผย ด้วยเจตนา เป็นเจ้าของมาตั้งแต่วันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๕๘ จนถึงวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๖๙ ติดต่อกันมาเกิน ๑๐ ปี แล้ว ราตรีก็ไม่อาจอ้างการครอบครองปรปักษ์ในที่ดินพิพาทที่มีเพียงสิทธิครอบครองได้ ข้ออ้างของ ราตรีข้อนี้ฟังไม่ขึ้น (ฎีกาที่ ๑๓๙๖๙/๒๕๕๘) (๓ คะแนน)

ส่วนที่บุพผาอ้างว่าราตรีไม่เคยบอกกล่าวเปลี่ยนลักษณะการยึดถือที่ดินของบุพผาให้บุพผาทราบ เลย ตนไม่เคยทราบว่าราตรีเข้าครอบครองที่ดินของตนนั้น เมื่อวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๕๘ ราตรีซื้อที่ดิน น.ส. ๓ ก. เลขที่ ๒ มาจากเจี๊สซึ่งเจ้าพนักงานที่ดินรังวัดได้เนื้อที่เพิ่มขึ้นมา ๘ ไร่ อันเป็นเนื้อที่ของที่ดิน น.ส. ๓ ก. เลขที่ ๑ ของบุพผา แล้วราตรีเข้าครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินโดยปลูกต้นยูคาลิปตัสเต็ม พื้นที่ เป็นการที่ราตรีเข้ายึดถือโดยเจตนาจะยึดถือเพื่อตนยอมได้ซึ่งสิทธิครอบครองตามมาตรา ๑๓๖๗ อันเป็นการโต้แย้งสิทธิของบุพผาเจ้าของที่ดินเพราะมีลักษณะเป็นการแย่งการครอบครอง โดยมิชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา ๑๓๗๕ วรรคหนึ่ง ตั้งแต่วันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๕๘ แล้ว และ ราตรีไม่จำเป็นต้องบอกกล่าวเปลี่ยนลักษณะการยึดถือไปยังบุพผาตามมาตรา ๑๓๘๑ อีก เพราะราตรี มิได้ครอบครองโดยอาศัยสิทธิของบุพผามาก่อน (๓ คะแนน) ทั้งการฟ้องคดีเพื่อเอาคืนซึ่งการ ครอบครองตามมาตรา ๑๓๗๕ วรรคสอง นั้น ผู้ครอบครองจะต้องฟ้องคดีภายใน ๑ ปี นับแต่เวลาที่ ถูกแย่งการครอบครองคือภายในวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๕๙ โดยไม่คำนึงถึงว่าผู้ครอบครองจะทราบ

ว่าถูกแย่งการครอบครองหรือไม่ การที่บุปผาฟ้องเอาคืนซึ่งการครอบครองในวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๙ ซึ่งเกินกว่า ๑ ปี นับแต่เวลาถูกแย่งการครอบครอง แม้บุปผาไม่เคยทราบมาก่อนเลยว่าราตรีเข้าครอบครองที่ดินของตนก็ตาม บุปผาก็ขาดสิทธิฟ้องคดีเพื่อเอาคืนซึ่งการครอบครองตามมาตรา ๑๓๗๕ วรรคสอง แล้ว (๓ คะแนน) ข้ออ้างของบุปผาจึงฟังไม่ขึ้นเช่นกัน (ฎีกาที่ ๖๔๑๒/๒๕๕๐, ๔๑๖๔/๒๕๖๘)

ดังนั้น แม้ราตรีจะมีได้กรรมสิทธิ์โดยการครอบครองปรปักษ์ในที่ดิน น.ส. ๓ ก. เลขที่ ๑ แต่เมื่อราตรีแย่งการครอบครองได้โดยไม่ต้องคืนที่ดินให้แก่บุปผาดังที่วินิจฉัยข้างต้น ราตรีจึงเป็นผู้มีสิทธิดีกว่าเหนือที่ดินดังกล่าว (๑ คะแนน)

ข้อสังเกต ข้อสอบข้อนี้ไม่ยาก แต่ข้ออ้างของบุปผาและราตรีล่อให้เราไปตอบเรื่องครอบครองปรปักษ์เป็นหลักในการตอบคำตอบสุดท้าย นักศึกษาต้องไม่ไขว่ไขว่ ต้องมั่นใจในหลักการที่ตนศึกษามาว่าที่ดินที่มีแต่เพียงสิทธิครอบครองนั้นไม่อาจถูกครอบครองปรปักษ์ตามมาตรา ๑๓๘๒ ได้อย่างที่ฎีกาที่ ๑๓๙๖๙/๒๕๕๘ วินิจฉัยว่า “ที่ดินที่มีเพียงสิทธิครอบครอง แม้จะมีเจตนาครอบครองอย่างเป็นปรปักษ์ก็หาได้ไปซึ่งกรรมสิทธิ์ที่ดินซึ่งเป็นสิทธิคนละประเภทกับสิทธิครอบครองที่มีอยู่แต่เดิมไม่” ฉะนั้น คงมีแต่เรื่องแย่งการครอบครองตามมาตรา ๑๓๗๕ ที่ต้องนำมาพิจารณาเป็นหลักเท่านั้น

นักศึกษาลองคิดต่อไปว่าเกี่ยวกับการรังวัดที่ดินนั้น หากข้อเท็จจริงเปลี่ยนเป็นว่า เจี๊สึนำเจ้าพนักงานที่ดินรังวัดพบว่าที่ดินที่ซื้อขายมีเนื้อที่เพิ่มขึ้นมา ๘ ไร่ เป็น ๓๒ ไร่ เท่านั้น โดยราตรียังมิได้เข้าครอบครองทำประโยชน์ในที่ดิน กรณีเช่นนี้ผลจะเป็นอย่างไร ผลคือราตรีจะยังมิได้แย่งการครอบครองตามมาตรา ๑๓๗๕ ไปจากบุปผา (ฎีกาที่ ๙๒๒/๒๕๔๖)

ลองเปลี่ยนข้อเท็จจริงไปอีกว่า หากบุปผาเคยมอบให้เจี๊สึครอบครองทำกินแทนก่อนที่เจี๊สึจะขายให้ราตรี กรณีเช่นนี้ผลจะเป็นอย่างไร ผลคือเจี๊สึจะไม่ใช่เจ้าของกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองที่ดินพิพาท เป็นแต่เพียงผู้อาศัยสิทธิของบุปผาอยู่ในที่พิพาท เมื่อเจี๊สึขายที่ดินที่ตนครอบครองแทนบุปผาให้ราตรี ราตรีย่อมไม่ได้สิทธิครอบครองที่พิพาท เพราะผู้รับโอนไม่มีสิทธิไปกว่าผู้โอน ราตรีจึงมีสิทธิเท่าที่ผู้ขายมีอยู่ จึงเท่ากับอยู่ในที่พิพาทโดยอาศัยสิทธิของบุปผาเช่นกัน (ฎีกาที่ ๓๙๗๕/๒๕๓๓)

ฎีกาที่ ๑๓๙๖๙/๒๕๕๘ บุคคลจะได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินของผู้อื่น ที่ดินนั้นจะต้องเป็นที่ดินที่มีกรรมสิทธิ์เสียก่อน จึงจะถูกอ้างการครอบครองปรปักษ์ได้ ที่ดินที่มีเพียงสิทธิครอบครอง แม้จะมีเจตนาครอบครองอย่างเป็นปรปักษ์ก็หาได้ไปซึ่งกรรมสิทธิ์ที่ดินซึ่งเป็นสิทธิคนละประเภทกับสิทธิครอบครองที่มีอยู่แต่เดิมไม่ เมื่อที่ดินพิพาทเป็นที่ดิน น.ส. ๓ ก. ที่มีเพียงสิทธิครอบครอง โจทก์จึงไม่อาจอ้างการครอบครองปรปักษ์ในที่ดินพิพาทได้

โจทก์ฟ้องคดีนี้เพื่อขอให้ศาลพิพากษาว่า โจทก์ได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินผู้อื่นโดยการครอบครองปรปักษ์ แม้สิทธิครอบครองจะเป็นสิทธิในทรัพย์สินที่อยู่ในอันดับรองจากกรรมสิทธิ์ แต่ก็หาใช่สิทธิที่กฎหมายรับรองให้มีการร้องขอแสดงสิทธิได้เช่นเดียวกับกรรมสิทธิ์ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๓๘๒ ไม่กรณีจึงไม่อาจมีคำพิพากษาให้โจทก์มีสิทธิครอบครองในที่ดินพิพาทไปเสียในคราวเดียวกันในชั้นนี้เพราะสิทธิครอบครองในที่ดินของผู้อื่นจะมีได้ก็แต่การแย่งการครอบครองเท่านั้น เมื่อจำเลยเป็นผู้มีชื่อในหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓ ก.) จำเลยย่อมได้รับประโยชน์จากข้อสันนิษฐานของกฎหมายตามมาตรา ๑๓๗๓ ว่าเป็นผู้มีสิทธิครอบครอง เมื่อคดีไม่มีประเด็นพิพาทเรื่องแย่งการครอบครอง

ประกอบกับไม่ได้ความว่าโจทก์เปลี่ยนลักษณะแห่งการยึดถือตามมาตรา ๑๓๘๑ จึงต้องรับฟังว่าการครอบครองที่ดินพิพาทของโจทก์เป็นการครอบครองแทนจำเลยตลอดมา กรณีไม่มีเหตุเพิกถอนหนังสือรับรองการทำประโยชน์ตามคำขอของโจทก์

ฎีกาที่ ๖๔๑๒/๒๕๕๐ การฟ้องคดีเพื่อเอาคืนซึ่งการครอบครองตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๓๗๕ วรรคสอง ผู้ครอบครองจะต้องฟ้องคดีภายใน ๑ ปี นับแต่เวลาที่ถูกแย่งการครอบครองโดยไม่คำนึงถึงว่าผู้ครอบครองจะทราบว่าถูกแย่งการครอบครองหรือไม่และไม่คำนึงว่าผู้ครอบครองได้โต้แย้งการครอบครองหรือได้ร้องเรียนต่อพนักงานฝ่ายปกครองว่าถูกแย่งการครอบครองหรือไม่ จำเลยเริ่มเข้ามาปลูกบ้านบนที่พิพาทตั้งแต่ปี ๒๕๓๘ การที่โจทก์ฟ้องคดีเมื่อวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๐ จึงเป็นการฟ้องคดีเกินกว่า ๑ ปี นับแต่วันที่จำเลยเข้าครอบครองที่พิพาท โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องเพื่อเอาคืนการครอบครองที่พิพาทจากจำเลย

ฎีกาที่ ๔๑๖๔/๒๕๖๘ จำเลยซื้อที่ดินพิพาทมาจาก ม. ตั้งแต่ปี ๒๕๓๓ แล้วเข้ายึดถือครอบครองอย่างเป็นเจ้าของตลอดมา เป็นการโต้แย้งสิทธิของ จ. เจ้าของที่ดินมีลักษณะเป็นการแย่งการครอบครองแล้ว และจำเลยไม่จำเป็นต้องบอกกล่าวเปลี่ยนลักษณะการยึดถือไปยัง จ. เพราะมิได้ครอบครองโดยอาศัยสิทธิของ จ. เมื่อจำเลยได้ครอบครองที่ดินพิพาทโดยการแสดงเจตนาเป็นเจ้าของ จำเลยย่อมได้ไปซึ่งสิทธิครอบครอง โจทก์ทั้งสองในฐานะผู้จัดการมรดกของ จ. ฟ้องเอาคืนซึ่งการครอบครองเกินกว่า ๑ ปี นับแต่เวลาถูกแย่งการครอบครอง โจทก์ทั้งสองขาดสิทธิฟ้องคดีเพื่อเอาคืนซึ่งการครอบครองตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๓๗๕ วรรคสอง แล้ว เมื่อจำเลยได้สิทธิครอบครองในที่ดินพิพาทแล้ว จึงไม่มีเหตุที่โจทก์ทั้งสองจะเรียกให้จำเลยชดใช้ค่าเสียหายพร้อมดอกเบี้ยจากจำเลยได้ (ซึ่งวินิจฉัยตามแนวฎีกาที่ ๑๐๒๑/๒๕๓๘)

ฎีกาที่ ๑๐๒๑/๒๕๓๘ จำเลยซื้อที่ดินพิพาทซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของที่ดินที่มี น.ส.๓ ซึ่งมีชื่อโจทก์เป็นเจ้าของมาจาก ว. แล้วเข้ายึดถือครอบครองเป็นเจ้าของตลอดมา เป็นการโต้แย้งสิทธิโจทก์มีลักษณะเป็นการแย่งการครอบครองแล้ว และไม่จำเป็นต้องบอกกล่าวเปลี่ยนลักษณะการยึดถือไปยังโจทก์เพราะมิได้ครอบครองโดยอาศัยสิทธิของโจทก์

ฎีกาที่ ๙๒๒/๒๕๔๖ โจทก์บรรยายฟ้องว่า ที่ดินพิพาทมีชื่อจำเลยเป็นผู้ครอบครองทำประโยชน์ แต่โจทก์ได้แย่งการครอบครองและเข้าทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทตลอดมา การที่จำเลยนำเจ้าพนักงานที่ดินไปรังวัดเพื่อออกโฉนดที่ดินพิพาทโดยที่จำเลยยังไม่ได้เข้าไปยึดถือครอบครองที่ดินพิพาท ดังนั้นข้ออ้างของโจทก์ที่ว่าจำเลยแย่งสิทธิครอบครองที่ดินพิพาทจึงยังไม่เกิด โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องขอให้ศาลมีคำสั่งว่าโจทก์มีสิทธิครอบครองที่ดินพิพาทแต่อย่างใด ทั้งในการพิพากษาศาลจะต้องพิพากษาตามคำขอของโจทก์ ซึ่งตามคำขอท้ายฟ้องโจทก์มิได้ขอให้ศาลห้ามมิให้จำเลยออกโฉนดที่ดินพิพาท แต่กลับขอให้จำเลยจดทะเบียนเปลี่ยนชื่อผู้มีสิทธิครอบครองการทำประโยชน์เป็นชื่อของโจทก์ จึงไม่มีกรณีจะพิพากษาให้ตามคำขอของโจทก์ได้

ฎีกาที่ ๓๙๗๕/๒๕๓๓ แม้จำเลยซื้อที่ดินพิพาทจากผู้ขายและเช่าอยู่ในที่ดินพิพาทแล้วก็ตาม เมื่อปรากฏว่าผู้ขายไม่ใช่เจ้าของกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองที่ดินพิพาท เป็นแต่เพียงผู้อาศัยสิทธิของโจทก์อยู่ในที่พิพาท จำเลยย่อมไม่ได้สิทธิครอบครองที่พิพาท เพราะผู้รับโอนไม่มีสิทธิไปกว่าผู้โอน จำเลยคงมีสิทธิเท่าที่ผู้ขายมีอยู่ จึงเท่ากับอยู่ในที่พิพาทโดยอาศัยสิทธิของโจทก์เช่นกัน ดังนั้น จำเลยอยู่ในที่ดินพิพาทนานเท่าใดก็ไม่ได้สิทธิครอบครอง เว้นแต่จะเปลี่ยนลักษณะแห่งการยึดถือตาม ป.พ.พ. มาตรา

๑๓๘๑ จำเลยเพิ่งโต้แย้งสิทธิโจทก์ซึ่งถือว่าจำเลยได้เปลี่ยนลักษณะแห่งการยึดถือที่ดินพิพาท ซึ่งนับถึงวันฟ้องแล้วยังไม่เกิน ๑ ปี โจทก์ย่อมมีสิทธิฟ้องเอาคืนที่ดินพิพาทจากจำเลยได้ตามมาตรา ๑๓๗๕

นายพลภวิชัย พันธุ์คำเกิด

รองบรรณาธิการ